

Đề thi:

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
HOÀ BÌNH

ĐỀ CHÍNH THỨC

KỶ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10
TRƯỜNG THPT CHUYÊN HOÀNG VĂN THỤ
NĂM HỌC 2021 - 2022

ĐỀ THI MÔN: NGỮ VĂN
(DÀNH CHO TẤT CẢ CÁC THÍ SINH)

Ngày thi: 05 tháng 6 năm 2021

Thời gian làm bài: 120 phút (không kể thời gian giao đề)

Đề thi có 01 trang, gồm 03 câu.

Câu 1. (3,0 điểm)

Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu bên dưới:

Đam mê có nghĩa là bạn quan tâm tới những gì bạn làm, không phải chỉ là sự quan tâm hơi hợt mà là sự quan tâm thật sự. Bạn sẽ trở thành người có động lực, thường xuyên hứng khởi và nhiệt tình. Những gì bạn làm có ý nghĩa rất quan trọng - không phải là vấn đề tiền bạc, danh vọng hay địa vị. Đó chính là sự đóng góp hữu ích cho cuộc sống con người, cho xã hội và môi trường. Nếu bạn không đam mê bạn sẽ làm gì? Nếu bạn đam mê thì bạn sẽ đam mê cái gì? Nếu không phải bây giờ thì là khi nào?

(Trích *Đam mê và dũng cảm, những quy tắc trong quản lý*, Richard Templar, NXB Lao động, 2015)

- (0,5 điểm) Xác định phương thức biểu đạt được sử dụng trong văn bản trên.
- (0,5 điểm) Theo văn bản, có đam mê bạn sẽ trở thành người như thế nào?
- (1,0 điểm) Nêu tác dụng của câu hỏi tu từ được sử dụng trong câu: "Nếu không phải bây giờ thì là khi nào?"
- (1,0 điểm) Thông điệp nào trong văn bản có ý nghĩa nhất với em? Vì sao? (Trả lời trong khoảng 5 dòng.)

Câu 2. (2,0 điểm)

Em hãy viết một đoạn văn (khoảng 15 đến 20 dòng) về chủ đề: *Tuổi trẻ cần có đam mê như thế nào để đóng góp hữu ích cho cuộc đời?*

Câu 3. (5,0 điểm)

Cảm nhận của em về vẻ đẹp hài hòa giữa thiên nhiên và con người lao động trong đoạn thơ sau:

Cơn gió
T.N. muôn
Đông hành, vẫy nhau

Ta hát bài ca gọi cá vào,
Gõ thuyền đã có nhịp trăng cao.
Biển cho ta cá như lòng mẹ
Nuôi lớn đời ta tự buổi nào.
Sao mờ, kéo lưới kịp trời sáng,
Ta kéo xoăn tay chùm cá nặng.
Vẩy bạc đuôi vàng lóe rạng đông,
Lưới xếp buồm lên đón nắng hồng.

1977

Câu hát căng buồm với gió khơi,
Đoàn thuyền chạy đua cùng mặt trời.
Mặt trời đội biển nhô màu mới,
Mắt cá huy hoàng muôn dặm phơi.

(Trích *Đoàn thuyền đánh cá*, Huy Cận, SGK Ngữ văn 9, tập 1, NXB Giáo dục, 2017)

Hết

(Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.)

Gợi ý đáp án:

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1:

Cách giải:

a.

Phương thức biểu đạt chính: Nghị luận

b.

Theo văn bản, có đam mê bạn sẽ trở thành người có động lực, thường xuyên hứng khởi và nhiệt tình.

c.

Tác dụng của câu hỏi tu từ trong câu: “Nếu không phải bây giờ thì là khi nào?”:

+ Tạo điểm nhấn cho đoạn văn, tăng sức gợi hình gợi cảm.

+ Nhấn mạnh tầm quan trọng của đam mê.

+ Như một lời thúc giục con người hành động vì đam mê.

d.

Học sinh có thể trình bày theo cảm nhận của mình, lý giải

Thông điệp em cho rằng có ý nghĩa nhất đó là: Sống cần phải có đam mê.

Lý giải:

Nếu sống không có đam mê thì tất cả công việc chúng ta làm chỉ mang tính chất hời hợt và vì thế thành quả mà nó mang lại cũng không khiến chúng ta cảm thấy vui vẻ, thỏa mãn. Cuộc sống sẽ trở nên vô vị, nhạt nhẽo và không có mục đích.

Câu 2:

Cách giải:

I. Mở đoạn

- Giới thiệu vấn đề, có thể trích dẫn câu nói "Đuổi theo đam mê, thành công sẽ đuổi theo bạn"

II. Thân đoạn

- Giải thích:

+ "Đam mê": Là cảm giác mong muốn, khát khao có được ai đó hay làm được điều gì đó, bị hấp dẫn bởi một sự vật, sự việc. Là một quá trình trải nghiệm, khi bạn đã trải qua quá trình thực tiễn với công việc một thời gian, cảm thấy thực sự yêu thích công việc và theo đuổi công việc sở thích đó tới cùng cho dù phải chấp nhận hy sinh nhiều thứ trong cuộc sống.

=> Khẳng định: **Tuổi trẻ cần có đam mê**, có sự kiên trì, quyết tâm theo đuổi đam mê đó để **đóng góp hữu ích cho cuộc đời**.

- **Tuổi trẻ cần có đam mê như thế nào để đóng góp hữu ích cho cuộc đời?**

+ Đam mê học hỏi sẽ khiến chúng ta học tập trong trạng thái vui vẻ phấn khích, từ đó học tập có hiệu quả hơn. là động lực để ta học ở mọi lúc mọi nơi tiếp xúc với mọi nguồn kiến thức, từ đó mở rộng vốn hiểu biết của mình.

+ Đam mê trong công việc.

+ Bạn có đam mê đồng nghĩa với bạn có mục tiêu cuộc đời, bạn sẽ có mục đích sống, từ đó cố gắng kiên trì theo đuổi và thành công.

- **Bàn luận, mở rộng, liên hệ:**

+ Kể câu chuyện về những người theo đuổi đam mê và thành công: Newton, Ê-đi-xon.

+ Tuổi trẻ ngày nay: Học sinh, sinh viên thành công với những sáng chế khoa học.

- **Phản đề:** có nhiều người học trong trạng thái ép buộc, dễ cảm thấy nhàm chán, bức tức, dẫn đến mệt mỏi, hiệu quả không cao.

- **Liên hệ bản thân**

III. Kết đoạn

- Khái quát chung

Câu 3:

Cách giải:

I. Mở bài

- Nêu những nét chính về tác giả và hoàn cảnh ra đời của tác phẩm.

- Bài thơ đã khắc họa được vẻ đẹp và sức mạnh của người lao động trước thiên nhiên - vũ trụ kỳ vĩ.

II. Thân bài

a. Bức tranh thiên nhiên trong bài thơ: Đẹp, rộng lớn, lung lay:

- Cảm hứng vũ trụ đã mang đến cho bài thơ những hình ảnh thiên nhiên hoành tráng

- Cảnh hoàng hôn trên biển và cảnh bình minh được đặt ở vị trí mở đầu, kết thúc bài thơ vẽ ra không gian rộng lớn mà thời gian là nhịp tuần hoàn của vũ trụ.

- Cảnh đoàn thuyền đánh cá ra khơi: Không phải là con thuyền mà là đoàn thuyền tập nập.

b. Nổi bật hơn cả là người lao động giữa thiên nhiên cao đẹp

* Con người không nhỏ bé trước thiên nhiên mà ngược lại, đầy sức mạnh và hoà hợp với thiên nhiên.

- Con người ra khơi với niềm vui trong câu hát: "Ta hát bài ca gọi cá vào..."

- Con người ra khơi với ước mơ trong công việc:

+ Tác giả đã tạo ra một hình ảnh khỏe, lạ mà thật từ sự gắn kết 3 sự vật và hiện tượng: Câu hát, cánh buồm và gió khơi. Người đánh cá căng buồm và cất câu hát lên nhà thơ có cảm giác như chính câu hát đó đã làm căng cánh buồm. Câu hát mang theo niềm vui, sự phấn chấn của người lao động trở thành sức mạnh cùng với gió biển làm căng cánh buồm để con thuyền lướt sóng ra khơi.

+ Nghệ thuật ẩn dụ trong hình ảnh thơ lãng mạn này đã góp phần thể hiện một hiện thực : Đó là niềm vui phơi phới, tinh thần lạc quan của người dân chài. Họ ra khơi trong tâm trạng đầy hứng khởi vì học tìm thấy niềm vui trong lao động, yêu biển và say mê với công việc chinh phục biển khơi làm giàu cho Tổ quốc.

+ Câu hát của người lao động còn mang theo niềm mong mỏi tha thiết vừa hiện thực vừa lãng mạn “ Hát rằng : cá bạc biển đông lặng

.....

Đến dệt lưới ta đoàn cá ơi!”

*Cảnh đoàn thuyền trở về

- Câu đầu tác giả lặp lại ở khổ thơ 1: “Câu hát căng buồm với gió khơi”

+ Có từ “với” là khác, có lẽ tác giả tránh sự lặp lại ở câu thơ trước => làm cho khổ thơ cuối giống như điệp khúc của một bài hát, tạo cảm giác tuần hoàn về thời gian, về công việc lao động; nhấn mạnh khí thế tâm trạng của những người dân. Đoàn thuyền ra đi hào hứng sôi nổi, nay trở về cũng với tinh thần ấy rất khẩn trương. Câu hát đưa thuyền đi nay câu hát lại đưa thuyền về.

+ Bằng biện pháp khoa trương và hình ảnh nhân hóa” Đoàn thuyền chạy đua cùng mặt trời: cho thấy con người và vũ trụ chạy đua trong cuộc vận hành vô tận, con người đã mang tầm vóc lớn lao của thiên nhiên vũ trụ trong cuộc chạy đua này và con người đã chiến thắng. Có thể nói Huy Cận đã lấy tình yêu của mình đối với cuộc sống mới của nhân dân khám phá ra vẻ đẹp hùng vĩ. Thay vào không gian vũ trụ buồn hiu hắt của thơ ông trước cách mạng tháng Tám.

b. Bình minh trên biển

– Mở đầu bài thơ là cảnh hoàng hôn, kết thúc bài thơ là cảnh bình minh” Mặt trời đội biển nhô màu mới”. Ánh mặt trời sáng rực, từ từ nhô lên ở phía chân trời xa cảm giác như mặt trời đội biển. Câu thơ với ẩn dụ táo bạo cho thấy sự tuần hoàn của thời gian, của vũ trụ.

- H/à “ mắt cá huy hoàng muôn dặm phơi” gợi nhiều liên tưởng như những mặt trời nhỏ bé đang tỏa rạng niềm vui trước thành quả lao động mà con người đã giành được sau một đêm lao động trên biển. => đó là cảnh tượng đẹp huy hoàng giữa bầu trời và mặt biển, giữa thiên nhiên và thành quả lao động.

=> Huy cận đã khắc họa thật đẹp hình ảnh con người lao động làm chủ thiên nhiên, hòa hợp với thiên nhiên trong âm điệu khỏe khoắn của thời đại mới.

III. Kết bài

- Hình ảnh người lao động được sáng tạo với cảm hứng lãng mạn cho thấy niềm vui phơi phới của họ trong cuộc sống mới.

- Thiên nhiên và con người phóng khoáng, lớn lao. Tình yêu cuộc sống mới của nhà thơ được gửi gắm trong những hình ảnh thơ lãng mạn đó.